

ฉบับที่ 24,648 วันศุกร์ที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2560 หน้า 23

เตรียมสอนวิชาสตาร์ทอัพ

สตาร์ทอัพเป็นคำหนึ่งที่ได้ยินจากสื่อต่าง ๆ ปอยที่สุดในปีนี้ จะเกิดอะไรขึ้นถ้ามหาวิทยาลัยเปิดสอนวิชาสตาร์ทอัพให้นิสิต นักศึกษาได้เรียน อาจารย์จะเตรียมตัวสอนวิชาสตาร์ทอัพได้อย่างไร

เมื่อวันเสาร์ที่ 25 และวันอาทิตย์ที่ 26 มีนาคมที่ผ่านมา ผมได้เข้าไปร่วมเรียนในโครงการ Innovative Startup @ University ซึ่งจัดที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โครงการนี้เป็นการอบรมความรู้ด้านสตาร์ทอัพและนวัตกรรมแก่คณาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเตรียมไปถ่ายทอดแก่นิสิต นักศึกษาต่อไปครับ

ผมได้พบอาจารย์จากคณะสาขาวิชาต่าง ๆ มาเข้าร่วมฟังจำนวนมาก เช่น ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ ภาควิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิทยาศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะอื่น ๆ อีกมากมาย กล่าวได้ว่า มีอาจารย์จากเกือบทุกคณะมาร่วมฟังการบรรยายครั้งนี้

วิทยากรมีสองท่าน วิทยากรในวันเสาร์ที่ 25 คือ คุณไผท ผดุงถิ่น ซีอีโอของบริษัท @Builk วิทยากรในวันอาทิตย์ที่ 26 คือ ดร.พันธุ์อาจ ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งวิทยากรทั้งสองท่านได้บรรยายให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ที่น่าสนใจต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เนื้อหาทั้งหมดในสัมมนาสองวันเขียนเป็นหนังสือหนึ่งเล่มได้เลย แต่ผมขอเล่าเนื้อหาบางส่วนของคุณไผทในบทความนี้ครับ

ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญมากในการทำสตาร์ทอัพ เพราะสตาร์ทอัพล้มเหลวถึง 90 เปอร์เซ็นต์ เปรียบเทียบได้ว่า ถ้าห้องเรียนมีนักศึกษา 100 คน จะมี 10 คนที่เกรดเอ และอีก 90 คนได้เกรดเอฟ ดังนั้น การล้มลุกคลุกคลาน การเจ็บตัว การผิดพลาดจึงเป็นเรื่องธรรมดาในการทำสตาร์ทอัพ สิ่งสำคัญคือ เราจะเรียนรู้จากการผิดพลาดและรีบฟื้นตัวมาให้เร็วที่สุดได้อย่างไร การสร้างสภาพแวดล้อมให้นักศึกษาได้ลองผิด ลองถูก เรียนรู้จากความผิดพลาดจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการเรียนรู้เรื่องสตาร์ทอัพ

นอกจากทัศนคติแล้ว เครื่องมือต่าง ๆ ในการสร้างสตาร์ทอัพก็มีจำนวนมาก ดังนั้นควรรู้จักและใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ ตัวอย่างเช่น การทำแผนธุรกิจอย่างรวดเร็วด้วย Business Model Canvas (BMC) ซึ่งเป็นกระดาษแผ่นเดียวที่มีตาราง 9 ช่องในการเขียนแผนธุรกิจ ถ้าใครคิดจะทำสตาร์ทอัพหรือทำนวัตกรรม แต่ไม่รู้จัก BMC ก็เซยและตกยุคมาก นอกจาก BMC แล้ว ก็มีเครื่องมืออีกสองตัวที่ควรทราบคือ Lean Canvas และ Value Proposition Canvas

เครื่องมืออีกตัวที่น่าสนใจเป็นพิเศษคือ Design Thinking หรือการคิดเชิงออกแบบ ซึ่งกำลังเป็นที่กล่าวขวัญกันมากในวงการธุรกิจหรือวงการนวัตกรรมยุคนี้ การคิดเชิงออกแบบมีที่มาจากบริษัทไอดีโอหรือ IDEO ที่เป็นบริษัทออกแบบระดับโลก ได้คิดค้นกระบวนการทำนวัตกรรม และเผยแพร่วิธีคิดแบบนี้จนแพร่หลายไปทั่วโลก

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ เห็นความสำคัญของการคิดเชิงออกแบบอย่างมาก จึงเปิดวิชาเลือกชื่อ “การออกแบบอย่างสร้างสรรค์เพื่อชุมชน” ซึ่งสอนเนื้อหาด้านการคิดเชิงออกแบบให้นิสิตนำไปประยุกต์แก้ปัญหาสังคมในเรื่องต่าง ๆ วิชาที่ผมสอนคือ “การคิดเชิงนวัตกรรม” ก็มีกิจกรรมเกี่ยวกับการคิดเชิงออกแบบเช่นกัน

ผู้อ่านที่สนใจเรื่องการคิดเชิงออกแบบควรมองวิดีโอคลิปในยูทูปเรื่อง “the deep dive” ซึ่งเป็นสารคดีในตำนานที่แสดงวิธีการคิดเชิงออกแบบและการทำงานของบริษัทไอดีโอในการออกแบบรถเข็นชนิดใหม่เพื่อใช้ในซูเปอร์มาร์เกต โดยใช้เวลา 5 วันเท่านั้น

นอกจากนี้ คุณไผทยังแนะนำให้ชมวิดีโอคลิปเรื่อง The Art of Innovation ที่คุณ Guy Kawasaki เป็นผู้บรรยาย ผู้อ่านสามารถชมวิดีโอคลิปเรื่องนี้ได้ในยูทูปเช่นกันครับ

โครงการอบรมนี้จะจัดที่จังหวัดต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นผู้อ่านที่เป็นอาจารย์อยู่ต่างจังหวัดและสนใจโครงการอบรมนี้โปรดติดตามได้ที่เว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือเว็บไซต์สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติครับ.

อ.ธงชัย โจน่งกิจสดา

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย